

Kvalita výuky, efektivní výukové strategie

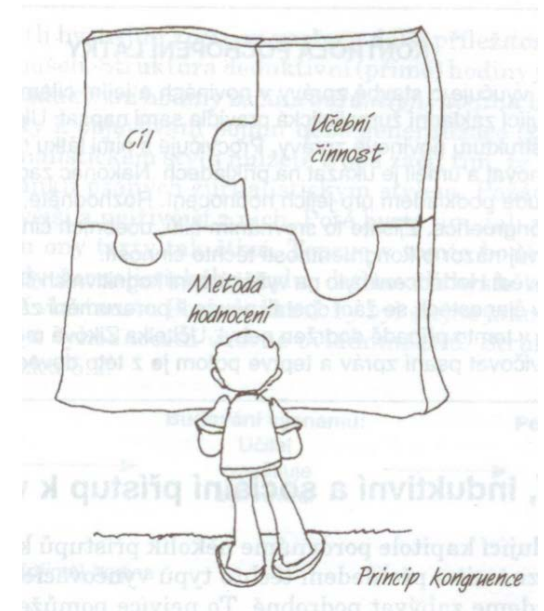
(seminář 29. 10. 2012)

Harmonogram

- 1) Kvalita výuky, efektivní výukové strategie: diskuse (25 min.)
- 2) Jak napsat seminární práci? (15 min.)
- 3) Příprava na příští seminář (5 min.)

Kvalita výuky, efektivní výukové strategie: diskuse (25 min.)

- V anglosaských zemích je pedagogika úzce propojena s pedagogickou psychologií.
- Ústřední koncepty středoevropské didaktiky jsou zde upozaděny, případně se vůbec nepoužívají.
- Pojem výuková metoda je používán pro konkrétní postup při jednotlivých vyučovacích hodinách.
- Nadřazený pojem je „strategie“ – středem zájmu jsou efektivní vzdělávací, výukové aj. strategie.
- Zájem o vstupy a výstupy vzdělávání.

Efektivní výukové strategie

- Efektivní výukové strategie jsou takové vyučovací postupy, které mají prokazatelné účinky na výsledky žáků.
- Viz přednáška 9. 10. 2012
- Walberg, H. J., & Paik, S. (2000). *Effective educational practices*. Brussels: International Academy of Education (IAE). Dostupné v českém překladu [zde](#).

Efektivní výukové strategie

- 1. Zapojování rodičů do vzdělávání** – učení žáků se zlepšuje, když se školám daří získat rodiče k aktivní spolupráci na intelektuálním rozvoji svých dětí.
- 2. Hodnocené domácí úkoly** – žáci se více naučí, když učitelé zadávají domácí úkoly a pečlivě hodnotí kvalitu jejich vypracování (slovně, známkou nebo obojím).
- 3. Efektivní využití času při výuce** – čas vyhrazený pro výuku by měl být učitelem maximálně využíván a žáci aktivně zapojováni do učení.
- 4. Přímé vyučování (direct teaching)** – přímé vyučování může být velmi efektivním postupem, protože se zaměřuje na klíčové oblasti učiva a používá systematické postupy.
- 5. Orientace žáků v učivu** – když se žákům ukážou vztahy mezi minulým a budoucím učivem, zvyšuje se účinnost jejich učení.

Efektivní výukové strategie

- 6. Vyučování učebními strategiemi** – pokud jsou žákům poskytnuty příležitosti podílet se na volbě učebních cílů a jsou vedeni k poznávání různých způsobů, jak se učit, zlepšují se jejich výsledky.
- 7. Individuální vyučování (tutoring)** – vyučování (doučování) jednoho žáka nebo malé skupiny žáků s podobnými schopnostmi a vzdělávacími potřebami může být velmi efektivní.
- 8. Zvládající učení (mastery learning)** – optimální učení nastává, když žák postupuje v učivu dále až poté, kdy dobře zvládl předcházející krok.
- 9. Kooperativní učení** – když žáci při výuce spolupracují v malých skupinách, může to významně zlepšit výsledky jejich učení.
- 10. Adaptivní vzdělávání** – různé výukové techniky, které přizpůsobují vyučování potřebám jednotlivých žáků, zvyšují jejich úspěšnost při učení.

Vliv různých proměnných na výsledky učení

	No. of Effects	Effect-Size
<i>OVERALL EFFECTS</i>	165,258	.40
Reinforcement	139	1.13
Students prior cognitive ability	896	1.04
Instructional quality	22	1.00
Instructional quantity	80	.84
Direct instruction	253	.82
Acceleration	162	.72
Home factors	728	.67
Remediation/feedback	146	.65
Students disposition to learn	93	.61
Class environment	921	.56
Challenge of Goals	2703	.52
Bilingual programs	285	.51
Peer tutoring	125	.50
Mastery learning	104	.50
Teacher in-service education	3912	.49
Parent involvement	339	.46
Homework	110	.43
Questioning	134	.41

Jak napsat seminární práci? (15 min.)

- Rámcová příprava na výuku jednoho tematického celku učiva zvolené apropace.

- Struktura:

Preferované pojetí vzdělávání – konkrétní cíl výuky – analýza obsahu – navrhované učební činnosti – způsoby hodnocení – další možné alternativy.

- Jednotlivé části přípravy musí být VĚDECKY = S OPOROU V ODBORNÉ LITERATUŘE zdůvodněny.
- Jedná se o to zdůvodnit například, proč byl vybrán určitý obsah, proč byly zvoleny právě navrhované učební činnosti a způsoby hodnocení.

Seminární práce: struktura

1) Preferované pojetí vzdělávání:

Zdůvodnění s oporou o odbornou literaturu:

2) Konkrétní cíl výuky:

Zdůvodnění s oporou o odbornou literaturu:

3) Analýza obsahu = hlavní obsahové prvky výuky a jejich vztahy:

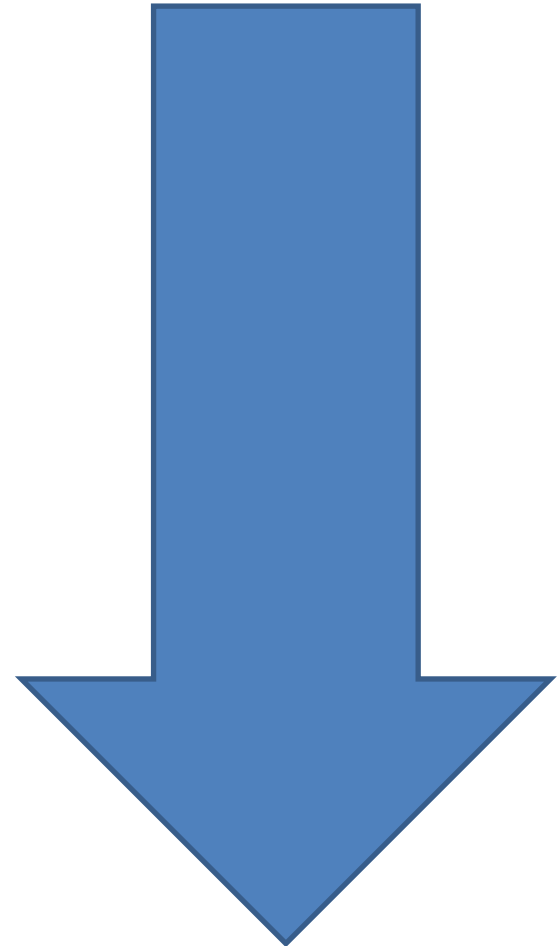
4) Navrhované učební činnosti:

Zdůvodnění s oporou o odbornou literaturu:

5) Způsoby hodnocení:

Zdůvodnění s oporou o odbornou literaturu:

6) Další možné alternativy:

Seminární práce: tipy

Kde budu shánět relevantní odbornou literaturu?

- 1) Produkce ČR a SR: <http://npmk.cz/>
- 2) Zahraniční produkce: <http://ezdroje.muni.cz/>

Veškeré myšlenky je třeba citovat, a to tak, aby byly jednoduše dohledatelné (vč. čísel stran).

Příklad

... jak uvádí Žák (2008, s. 68), učitelé málo probouzí u žáků zájem o fyziku jako obor. Žák (2008, s. 68) na základě výzkumu výuky 10 učitelů uvádí: „... ve více než polovině vyučovacích hodin učitel neprobouzel zájem studentů o fyziku jako obor lidského zkoumání.“

Nezapomeňte, prosím, na seznam literatury (dle normy ČSN nebo APA).

Příprava na příští seminář (5 min.)

- Všichni – příprava Pasch a kol. kap. 5
- Rozšiřující texty k prezentaci na semináři:

Kansanen, P. (2004). Didaktika a její vztah k pedagogické psychologii: problémy klíčových pojmů a jejich překladu. *Pedagogika*, 54(1), 48-57.

Mareš, J., Došlá, Š. (2008). *Studentské posuzování kvality výuky na celouniverzitní úrovni*. Brno: MSD, 2008.

Efektivní učení ve škole (2005). Praha: Portál.

